

**ПРОГРАМ РАДА УСТАНОВЕ ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК ДЕЦЕ, МЛАДИХ И
ОДРАСЛИХ ОСОБА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ
„СУНЦЕ“ СМЕДЕРЕВО**

ЗА 2022. ГОДИНУ

- децембар, 2021. године -

САДРЖАЈ:

ОПШТИ ДЕО

1. ОСНОВНИ ЗАДАЦИ УСТАНОВЕ
2. ПЛАН И ОРГАНИЗАЦИЈА ДНЕВНОГ БОРАВКА
3. ЗАПОСЛЕНИ
4. ОПИС ПОСЛОВА ЗАПОСЛЕНИХ
5. АКТИВНОСТИ УСТАНОВЕ ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК
6. ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВАНОГ РАДА
 - 6.1. Упознавање природне и друштвене средине
 - 6.2. Развој говора и језика
 - 6.3. Самопослуживање
 - 6.4. Социјални развој
 - 6.5. Развој психомоторике
 - 6.6. Физичко васпитање
 - 6.7. Радно васпитање
 - 6.8. Ликовно васпитање
 - 6.9. Музичко васпитање
7. ВАСПИТНО ОБРАЗОВАНИ РАД
8. РАДНО ВРЕМЕ
9. РАСПОРЕД РАДА И ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ
 - Распоред дневних активности
 - Недељни распоред радионица
10. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ

Установа је формирана у складу са Законом о јавним службама, Законом о социјалној заштити и Законом о локалној самоуправи, под називом Установа за дневни боравак деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју „Сунце“ Смедерево.

Седиште: Горичка бб, Смедерево

Оснивач: Скупштина Града Смедерева

Датум оснивања:

Одлука о оснивању број 020-166/2012-12 од 12.12.2012г.

Решењем о оснивању Привредног суда Пожаревац Фи.22/2013 од 11.02.2013 год.

Одговорно лице: Директор Биљана Милошевић, дипл.еџ.

Решење о именовању број: 02-92/2015-07 од 07-ог августа 2015 године.

Матични број: 17831640

ПИБ: 107957434

Претежна делатност: 88.10 -социјална заштита без смештаја за стара лица и лица са посебним потребама;

Остале делатности: 88.91 - делатност дневне бриге о деци

ОПШТИ ДЕО

Установа за дневни боравак деце младих и одраслих особа са сметњама у развоју „Сунце“ Смедерево, Решењем о оснивању Привредног суда Пожаревац Фи.22/2013 од 11.02.2013.године основана је за дневно збрињавање деце и омладине ометене у развоју као отворени облик социјалне заштите.

Током протекле године, Установа је највећу пажњу посветила стварању квалитетнијег боравака корисника у Установи и стварању бољих могућности за рад запослених. У том смислу се радило на уређењу простора за боравак корисника и њихов рад. Донацијом приватне компаније „Минел Еним“ извршена је комплетна замена столарије нашег дневног боравака. Такође, захваљујући разумевању на које смо наишли током сарадње са поменутом компанијом, обновили смо прилазне стазе новим бетоном јер велики број наших корисника има проблем са кретањем (корисници који користе колица или друга помагала) тако да им је долазак до Установе много олакшан. Рад са корисницима обогаћен је куповином посебног штампача који ће омогућити штампање („сору-paste“) украсних мотива на мајицама, шољама и другим употребним предметима. Сврха пројекта је овладавање манипулативним способностима корисника у складу са њиховим могућностима.

Током 2021.године добили смо још једну донацију која нам је много значајна-„Интер-прогрес“ је нашој Установи поклатио клима уређај за радну просторију у којој се са корисницима реализују групне радионице.

Дневни боравак је Установа социјалне заштите отвореног типа, што значи да корисници живе у својим породицама, а у боравку могу да проводе време током радних дана од 06.30 до 16.00 часова. Тиме породица корисника добија могућност боље организације породичног и професионалног живота.

Установа за дневни боравак је јавна установа у области социјалне заштите, која обавља делатност, односно послове којима се обезбеђује остваривање заштите и збрињавање корисника ометених у развоју. Делатност установе је дневно збрињавање, исхрана, превоз, здравствена заштита, радни третман, васпитно-образовни рад.

Планом се предвиђа дневно збрињавање корисника, чиме се не прекида емотивна веза родитељ – дете. Стручњаци из Дневног боравка радећи са корисницима позитивно утичу на породицу подстичући је да постане стимулишућа, рехабилитациона средина за корисника, чиме се спречава настанак бројних секундарних последица које носи са собом ометеност у психофизичком развоју. Овакав концепт рада самом кориснику даје допринос у развоју, социјализацији и одговарајућим радним и другим активностима и пружа адекватне услове за његов развој у складу са преосталим способностима .

Особе са сметњама у развоју имају апсолутно исте потребе као и сви други људи, и то у области здравља, образовања, емоционалног и социјалног развоја, личног идентитета, породичних и друштвених односа, али је задовољавање тих потреба отежано због многобројних фактора који учествују у процесу развоја ометености, тако да је тим особама потребна посебна подршка која се може односити на области комуникације и интеграције, когнитивних способности и учења, емоционалног функционисања, како би оне задовољиле те потребе.

Друштвена интеграција означава да према особама са сметњама у менталном развоју треба имати исти однос као и према осталим члановима друштва, да им се пруже исте могућности да утичу на личне ситуације, као и да им се пружи продуктивна улога у формирању друштва у целини. Интегрисање особа са сметњама у менталном развоју треба да буде један од основних настојања свих профила стручних лица, институција и родитеља.

1. ОСНОВНИ ЗАДАЦИ УСТАНОВЕ

Сврха услуге коју пружа Установа је да омогући особама са инвалидитетом да остану у породици и да своје потребе задовоље у средини у којој живе, у свом природном окружењу.

С друге стране ова услуга корисницима пружа позитивно и конструктивно искуство боравка изван породице, а у исто време, породици обезбеђује слободно време за обављање других активности. Услугом се обезбеђују структуриране активности, усмерене на развој практичних вештина за свакодневни живот које у највећој мери омогућавају самосталност, развој и одржавање социјалних, когнитивних и физичких функција. Дневни боравак треба да буде стимулишући средински фактор, тј. социјални чинилац који утиче на развијање преосталих способности особа са сметњама у развоју.

Радне активности у Дневном боравку усклађене су са способностима сваког појединца, а оне су артикулисане кроз индивидуалне програме. Рад у Дневном боравку је пре свега терапеутског типа. То значи да се стиче увид у способност препознавања, могућност обраде и испољавања усвојених садржаја и искуства сензомоторних, психомоторних и говорних активности преко којих се остварује социјализација. План је да се едукацијом и

реhabилитацијом омогући особама са сметња у развоју да искористе највише од својих способност, како би учествовале у друштвеној средини без обзира колики је њихов допринос.

У Дневном боравку су јасно дефинисане следеће активности:

- пријем корисника,
- организација рада,
- режим рада,
- програм рада и
- програмски садржаји који су прилагођени индивидуалним могућностима корисника

Програмски садржаји ће се реализовати кроз:

- социјализацију,
- самопослуживање,
- развој психомоторике и реедукацију,
- дневно физичко збрињавање и исхрану,
- васпитно – образовни рад,
- радно окупационе активности,
- организоване физичке активности,
- креативне и рекреативне активности,
- логопедски рад у циљу побољшавања комуникативних способности и
- соматопедски рад

Из програмских садржаја по областима ће се урадити следеће:

- општи план и програм рада сваке групе,
- план и програм свести на недељни и месечни план,
- евалуацију индивидуалног плана и програма,
- израда новог индивидуалног плана и програма и
- усаглашавање индивидуалног плана и програма са родитељима/законским старатељима.

Планом и програмом дефинисан је општи режим рада:

- време доласка у и одласка из дневног боравка,
- време издавања obroka,
- време планирано за васпитно образовне активности и
- време планирано за одмор и рекреацију.

2. ПЛАН И ОРГАНИЗАЦИЈА ДНЕВНОГ БОРАВКА

Организација се у складу са природом делатности Дневног боравка заснива на принципима и специјализацији за обављање послова из делатности Установе. Установа за дневни боравак организује послове из своје надлежности према захтевима и потребама процеса рада у зависности од врсте и обима сродних и међусобно повезаних послова.

Послови који се обављају у Установи су:

1. послови управе
2. послови дефектолога
3. послови медицинске сестре/медицинског техничара
4. послови васпитача/ратно-окупационог терапеута
5. послови особе ангазоване за одржавање хигијене простора(чистачице)
6. послови особе ангазоване за сервирање хране

3. ЗАПОСЛЕНИ

Укупан број запослених у Установи за дневни боравак деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју „Сунце“ Смедерево је 8 (осам).

Број запослених	
На одређено време	1
На неодређено време	7
По уговору о делу	-
УКУПАН БРОЈ	8

Структура запослених према извору финансирања

Извор финансирања	
Градски буџет	8
УКУПАН БРОЈ РАДНИКА	8

Структура запослених према врсти посла коју обављаја

Врста послова	Број запослених
Руководећи (директор)	1
Стручни	5
Технички (чистачица и сервиска)	2
УКУПАН БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	8

Структура запослених стручног профила:

Стручни профил	Број
Дефектолог	3
Медицинска сестра-техничар	1
Васпитач	1
УКУПАН БРОЈ	5

ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ

Стручно усавршавање, у смислу Закона о социјалној заштити, јесте непрекидно стицање знања и вештина стручних радника и стручних сарадника у социјалној заштити. Трошкове стручног усавршавања стручних радника и стручних сарадника сноси послодавац и стручни радници и сарадници.

Стручни радници и сарадници имају право и дужност да у току професионалног рада стално прате развој науке и струке и да се стручно усавршавају ради одржавања и унапређивања професионалних компетенција и квалитета стручног рада. Стручно усавршавање стручних радника је услов за стицање и обнављање лиценце у складу са законом.

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите дужан је да стручном раднику и стручном сараднику обезбеди стручно усавршавање у складу са законом, а према плану стручног усавршавања.

У складу са напред наведеним законским одредбама у финансијском плану Установе за дневни боравак деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју „Сунце“ Смедерево за 2022. годину, предвиђена су средства за стручно усавршавање запослених.

Број радника	Потребна обука	Време реализације
3	• «Дани дефектолога»	фебруар
1	• Школа ручног ткања	септембар
1	• Школа керамике	октобар
1	• Дечије ликовно стваралаштво и сценска уметност	март
3	• Актуелности у едукацији и рехабилитацији особа са сметњама у развоју	мај
3	• Инклузивна теорија и пракса васпитно-образовни ре (хабилитациони) и саветодавни рад	мај
4	• Школа животних вештина	октобар
3	• Водич за практичан рад са особама са аутизмом	јул
3	• Специјална едукација-рехабилитација-рана интервенција	новембар
3	• Примена Монтесори методе у раду са особама са инвалидитетом у социјалној заштити	новембар

4. ОПИС ПОСЛОВА ЗАПОСЛЕНИХ

- **ДЕФЕКТОЛОГ** ће за сваког корисника урадити индивидуални план и програм активности, прилагођен могућностима и склоностима сваког корисника. Рад дефектолога се одвија по унапред утврђеном плану и програму. Свакодневно се воде активне листе праћења корисника. У склопу упознавања природне и друштвене средине, социјализације и у што већој мери осамостаљивања корисника, дефектолози ће организовати шетње до паркова, музеја, позоришта. Посете овим местима имаће за циљ контакт и упознавање корисника са редовном популацијом и унапређење међуљудских односа и опшег развоја личности корисника. У циљу остваривања најбољег интереса корисника, акценат се ставља на сарадњу са родитељима. Облици сарадње са родитељима у Установи су родитељски састанци који могу бити, општи, групни и индивидуални састанци са родитељима по потреби. Сваки корисник након опсервационог адаптивног периода и процене од стране стручног тима Установе добија индивидуални план и програм рада.

Програм рада дефектолога обухвата :

- Васпитно – образовни рад,
 - Радно – окупационе активности и
 - Активности у оквиру социјализације.
- **МЕДИЦИНСКИ ТЕХНИЧАР** врши поделу терапије у одређено време по извештају лекара - специјалисте и пружа прву помоћ приликом евентуалних повреда или самоповређивања корисника, контактира родитеље/законске заступнике, уколико примети симптоме неке болести или одступања од постојећег стања. Свакодневно се води евиденција о сваком кориснику (његовом доласку или одсуству из здравствених разлога) и уписују запажања и промене које одударају од основне клиничке слике.

За потребе стручног тима пише свој извештај.

Једном недељно врши детаљан преглед и надзор санитарних просторија трпезарије, кухиње и о томе обавештава Директора. Врши се надзор око пријема и дистрибуције хране, учествује у храњењу корисника и припреми кашасте хране за кориснике који нису у могућности да једу чврсту храну. Пружа помоћ око свих организационих шетњи.

Програм здравствене заштите коју спроводи медицински техничар обухвата:

- Здравствену негу,
- Здравствено васпитање и
- Самопомоћ.

У оквиру здравствене неге у Установи обухваћени су послови прихватања и смештаја корисника у боравак. На прихвату корисника медицински техничар обавља тријажу (целокупан преглед) непосредно по пријему, обавља надзор над спровођењем хигијенских потреба (прање руку, умивање, чешљање и уређење косе), помоћ приликом обављања физиолошких потреба, како би корисници били спремни за дневне активности у боравку.

У оквиру програма здравственог васпитања ради се групно васпитање по годишњем плану и програму, као и индивидуално, где је зато било потребе. У оквиру тога ради се на: формирању радних навика и вештине храњења, облачења, елементарних хигијенских навика, хигијена тела након појачане физичке активности, хигијена руку пре и после узимања оброка. За кориснике који још увек не контролишу физиолошке потребе, праве се програми тоалетног тренинга. Ради се на навикама пристojног понашања за столом, правилном

узимању obroka, понашању на улици, у установама приликом организованих посета. Програм здравственог васпитања се спроводи свакодневно, по плану и програму за сваки месец.

ВАСПИТАЧ има задатак да осигура уважавање општих принципа образовања и васпитања, циљева васпитања и образовања, остваривање и унапређивање васпитно-образовног рада. Непосредно ради са особама са сметњама у развоју у васпитној групи на реализацији програма васпитно-образовног рада. Припрема се за реализацију програмских задатака (програмира, планира свој рад и води одговарајућу документацију). Организује јутарњи пријем корисника кроз слободну и усмерену игру. Реализује програмске задатке из свих подручја васпитања. Планира и реализује сарадњу са родитељима кроз разне форме и врсте састанака. Води бригу о естетском уређењу и хигијени просторија у којима бораве корисници. Припрема дидактичка средства за реализацију програмских задатака. Припрема и реализује посету корисника културним и јавним институцијама. Учествоје у припреми и извођењу прослава, изложби, приредби у Установи.

5. АКТИВНОСТИ УСТАНОВЕ ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК

Корисници услуга које пружа Установа су особе са сметњама у развоју који имају умерену, тешку, дубоку и вишеструку ометеност и којима се пружа могућност да свакодневно доласком у боравак имају континуиран рад, прилагођен њиховим индивидуалним способностима, а све с циљем да се њихов ниво функционисања одржи или да до извесне мере напредују како би биле што мање зависне од своје породице.

У складу са Уредбом о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19, као и Плана примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести, План и организација рада Установе за дневни боравак деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју “Сунце” Смедерево за 2022. годину реализовано би се на следећи начин: услуге дневног боравка користили би сви корисници, али би у оквиру саме Установе били подељени на више мањих група и рад са њима би се одвијао у различитим просторијама дневног боравка. Наравно, уколико се погорша епидемиолошка ситуација, предвиђен је рад са корисницима по комбинованом моделу што би подразумевало да корисници чији су родитељи/законски старатељи запослени долазе сваког дана, док би се остали смењивали по групама и долазили сваке друге недеље. У Установи би по плану услуге користиле две групе корисника:

1. група узраста од 17 до 26 година и
2. старија група узраста преко 26 година, што је укупно обухваћено програмом од 19-оро корисника.

Од укупног броја корисника:

- 6-оро корисника је узраста од 17 до 26 година са углавном умереном, тешком и вишеструком ометеношћу и
- 13-оро корисника је на узрасту старијем од 26 година са вишеструком и тешком менталном ометеношћу.

Установа за дневни боравак „Сунце“ Смедерево планира (у складу са епидемиолошком ситуацијом) у оквиру програмског буџета следеће програмске активности/ пројекте у 2022. години:

Наставак пројекта «Заједничким снагама до инеграције» који подразумева ангажовање радно-окупационог терапеута и психолога како би се индивидуалне могућности корисника што боље искористиле с циљем њиховог даљег напретка и бољег прихватања од стране шире социјалне околине.

Радно-окупациони терапеути помажу људима са смањеним телесним и менталним способностима да буду што самосталнији и да се што боље укључе у нормалан живот. Наиме, многе повреде и смањене интелектуалне способности отежавају им обављање свакодневних активности – од кретања и одржавања личне хигијене до обављања посла, разоноде и дружења. Радни терапеути помажу људима како би све то могли поновно радити упркос ограниченим способностима. Притом их подичу и уче новим начинима извођења одређених радњи уз помоћ посебних помагала или без њих. Наиме, прилагођавање радних површина или намештаја може допринети њиховој већој самосталности. Последица болести може бити и губитак осећаја, што отежава извођење покрета и повећава ризик од нових повреда. Зато радни терапеути реализују са корисницима посебне вежбе како би им се побољшали осећаји. Радно-окупациони терапеут процењује ограничења и преостале способности корисника како би направио програм индивидуалне радне терапије. Циљеви терапије усмерени су према све већој способности за бригу о себи (храњење, хигијена, облачење итд.) и самосталности у вођењу домаћинства као и укључивању у посао и слободне активности. Приликом терапије радни терапеут пажљиво прати корисникове реакције и напредак како би према потреби могао прилагођавати програм. У целокупни програм терапије радно-окупациони терапеут укључује остале чланове стручног тима, али и даје смернице родитељима/законским старатељима и осталим члановима породице шта да раде код куће како би се побољшале њихове индивидуалне могућности.

Психолог спроводи процену унутрашње психе уз коришћење различитих метода како би се препознали симптоми психотичног понашања који су често присутни код особа са менталном ретардацијом и у складу са резултатима процене спроводи индивидуални / групни третман са корисницима и њиховим родитељима. Главне методе које у раду користи су :

- опажање/самоопажање
- тестирање
- проучавање случајева и
- саветодавни рад.

6. ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Облици васпитно-образоваоног рада су:

1. Упознавање природне и друштвене средине,
2. Развој говора и језика,
3. Самопослуживање,

4. Социјални развој,
5. Развој психомоторике,
6. Физичко васпитање,
7. Радно васпитање,
8. Ликовно васпитање и
9. Музичко васпитање.

6.1. Упознавање природне и друштвене средине

Циљ и задаци:

- омогућити корисницима упознавање њихове уже друштвене средине и природе са појавама и односима у њој.
- развијати љубав према природи и радним људима
- правилно формирати културне навике.
- уводити кориснике у посматрање појава у природи и радова људи у ближој околини и у одређеним временским приликама.
- развијати код корисника способност јасног и правилног језичког изражавања.
- упућивати кориснике да уочавају изглед и одлике средине у којој се налазе због лакше оријентације.
- упознавање корисника са најважнијим догађајима и историјским личностима.
- развијати знања, умења и навике везане за живот и рад у средини у којој се налазе.

6.2. Развој говора и језика

Циљ и задаци:

- оспособити кориснике за разумевање говора других и за правилније, јасније и лепше усмено и писано изражавање
- омогућити разумевање појмова на нивоу искуства, због успешнијег успостављања веза са друштвеном средином
- остварити највиши ниво социјализације у оквиру њима доступних говорних и језичких могућности.
- развијати сложеније говорне стереотипне целине, које имају вредност комуникације, опажања и остваривања елементарних социјалних навика
- у завршној фази развијати писани говор, који се реално своди на сасвим кратке кратке устаљене облике речника битног за елементарно сналажење у социјалној средини
- спречити продубљивање поремећаја говора и језика, омогућавањем развоја истих у оквиру потенцијала са којим располаже сваки корисника
- доприносити корекцији говорних сметњи, чиме се логопедски рад употпуњује, с обзиром да се у оквиру активности развоја и говора, наведени јавља само као принцип рада
- уводити кориснике у разумевање писаних текстова, филмова, позоришних представа, радио и тв програма

6.3. Самопослуживање

Циљ и задаци:

- Циљ самопослуживања особа са интелектуалним сметњама је развијање неопходних основних и корисних навика, умешности и ставова који ће им омогућити развијање и

укључивање у друштвену заједницу. Тиме се доприноси срећнијем и смирењу животу у породичној (ужој) и широј социјалној средини.

- Задаци у овој области су развијање вештина, радних навика, оспособљавање за поједине корисне послове који могу бити на нивоу извесне професионалне одговорности, старање о менталном здрављу, умешности, бризи о себи као методу социјализације, развијање вештина храђења, облачења, елементарних хигијенских навика и навика контроле удољовања физиолошких потреба.
- Сви послови и задаци морају бити врло једноставни, јасни и конкретни. Систематским учењем, особе са сметњама у развоју/интелектуалним инвалидитетом могу да овладају елементарним хигијенским навикама и бризи о себи.

6.4. Социјални развој

Циљ и задаци:

Ово подручје обухвата учење и развијање особина и навика неопходних за групни живот, рад и сарадњу у мањим заједницама. Циљеви који се у оквиру ове области постављају односе се на:

- развијање елементарних навика културног понашања,
- елементарне дисциплине и одговорности,
- развијање свести о себи и својим могућностима,
- развијање способности одлучивања у једноставним животним ситуацијама,
- васпитање и усвајање навика које се односе на њихову безбедност и сигурност,
- едукација у области рационалног располагања новцем и слободним временом у складу са њиховим индивидуалним могућностима,
- формирање правилног односа према друговима и старијим особама,
- формирање правилног односа према друштвеној имовини,
- упознавање са њиховим правима и обавезама
- развијање интересовања и правилног односа према раду
- правилно формирање културних навика

6.5. Развој психомоторике

Циљ и задаци:

У реализацији програма из области развоја психомоторике потребно је да се дефектолог придржава следећих принципа у раду:

- Јединица активности, вежба, игра мора бити сасвим јасно одређена;
- Било који покрет или комбинација покрета у оквиру одређене активности мора да оставља јасан траг у оквиру сензорних дражи и сензибилитета, а посебно у области кинестетичког осета;
- Захтеви активности морају бити у складу са индивидуалним способностима;
- Понуђене вежбе за психомоторни развој не смеју се схватити круто правило које би ограничавало иницијативу дефектолога да исте обогаћује и
- Сваки покрет и доживљај који се том приликом јавља мора бити назван речју, што је изузетно важно, како би корисници остали свесни искуствено-издиференцираног појма.

6.6. Физичко васпитање

Циљ и задаци:

Овај део програма обухвата развијање очуваних способности, вештина, спретности и снаге особе са интелектуалним инвалидитетом у координацији покрета, телесном држању, групним и индивидуалним играма и једноставним спортовима. Циљ је доприносити одржавању и јачању општег здравља особе са сметњама у развоју физичким активностима и његовом успешнијем учешћу у друштвеним активностима и рекреацији.

6.7. Радно васпитање

Циљ и задаци:

- У зависности од степена психофизичких ограничења, групе и појединаца, подићи на максимално могући ниво њихове психофизичке способности које су предуслов радног васпитања.
- Корекционо деловње на психофизичке способности и ограничења
- Развијати моторику прстију шаке, мануелну спретност, координацију покрета руку и осталих делова тела и општу моторику
- Пробудити интересовање и мотивацију корисника за различите активности
- Радити на подстицају воље и обогаћивању емоционалног живота
- Развијати радне навике корисника, општу физичку спремност и тачност у раду.
- Упознати кориснике са различитим врстама материјала, алата и радне технике, а развијати методе рада за које показују највише смисла и интересовања.
- Различитим техникама рада и разноликим материјалима подстицати самостални израз и креативност корисника
- Припремити кориснике за радно оспособљавање
- Развијати љубав за рад и поштовање према радним обавезама
- Оспособити кориснике да одржавају стечене радне навике и развијају нове
- Развијати осећај одговорности према средствима и прибору за рад, упорности и истрајности у раду
- Оспособити кориснике за разумевање свакодневних задужења и задатака према усменом упутству и
- Развијати осећаје за корисно и лепо

6.8. Ликовно васпитање

Циљ и задаци:

Овај програм је усмерен ка развијању способности и интересовања корисника да разним ликовним средствима и техникама спонтано изражавају оно што знају, желе или осећају о свету који их окружује. Таквим изражавањем, проширивањем и оплемењивањем ликовног доживљаја, развија се елементарни смисао и осећање за лепо, хармонију, ред и коришћење ликовних елемената у раду и животу.

6.9. Музичко васпитање

Циљ и задаци:

Развијање интересовања, способности и вештина у области елементарног музичког и ритмичког изражавања спроводи се кроз разноврсни програм слушања музике, индивидуалног и групног певања, музицирања на једноставним и овој групи приступачним

инструментима. Коришћење једноставног ритмичког израза телом, учење једноставних игара и народних кола уз музику има за циљ да оплемени музички доживљај детета и коришћење музике у раду и рекреацији.

7. ВАСПИТНО- ОБРАЗОВНИ РАД

Васпитно-образовни рад ће бити спроведен у раду са свим корисницима, у мањој или већој мери у зависности од њихових индивидуалних могућности и интереса, док ће код старијих корисника акценат бити стављен на радну окупацију.

Радна окупација има васпитну вредност, јер се разним подстицајима развијају радне навике, љубав према раду, истрајност, одговорност, знање, умешност и вештине за обављање једноставних радњи. Тиме се развија моторика, побољшава координација покрета, обогаћује сазнајни и социјални живот корисника (увежбавањем појединих операција ствара се сазнање и искуство које доприноси развоју мишљења). Једном речју, радна окупација благотворно делује на целокупан развој и понашање корисника, а све то доприноси бољој социјалној интеграцији.

Квалитет и квантитет рада није примарни циљ, он је само резултат свеукупног развоја наших корисника. Као и свака мануелна активност, тај рад мора бити усмерен, а у исто време индивидуално дозиран и планиран.

У оквиру **радне окупације** формираће се радионице:

- **Народне радиности** (за ткање, чворовање, плетење),
- **Креативне радионице** (за папирну галантерију-декупаж, колаж, мозаик, вајање, рад са глином који укључује моделовање и печење направљених предмета у керамичкој пећи, а затим бојење готових предмета коришћењем ликовних техника, прављење свећа у оквиру воскарске радионице и многе друге креативне активности).

ПЛАН РАДА ЗА КОРИСНИКЕ СА ВИШЕСТРУКИМ СМЕТЊАМА

Вишеструко ометене особе испољавају тешкоће у различитим доменима свог функционисања, а оне ће зависити од врсте и степена присутних оштећења. Индивидуалне способности корисника са вишеструким сметњама како психичке, тако и физичке, осетно су редуковане и сходно томе и годишњи план и програм је прилагођен њиховим могућностима.

Преглед плана и програма :

- Самопослуживање

Задаци ове области су стицање и развијање основних навика бриге о себи који обухватају:

- самостално одржавање личне и опште хигијене,
- усвајање хигијенских навика(самостална употреба тоалета,употребе хигијенског прибора)
- осамостаљивање особе са сметњама у самопослуживању и послуживању,
- адекватна употреба одеће и обуће.

- Социјални развој

Социјализација у ужем смислу обухвата активности у самом боравку уз практичне примере и кроз активности у датим ситуацијама. На ширем плану социјализација се одвија ван боравка на разним местима и у разним ситуацијама.

- Неговање навика за групни живот и рад:

-васпитна група и место појединца у групи - поштовање режима дана у боравку,
-формирање елементарне одговорности и дисциплине,

- Формирање и усвајање елементарних навика учтивог понашања:

- формирање елементарних норми лепог понашања

- Развијање сигурности и опрезности:

- препознавање опасних ситуација и извршавање једноставних налога.

ПЛАН РАДА СА ОДРАСЛИМ КОРИСНИЦИМА СТАРИЈИМ ОД 26 ГОДИНА

Својим корисницима (старијим од 26 година) наш боравак омогућава дневно збрињавање, исхрану, здравствену заштиту, васпитно-образовани рад, радну окупацију, културно-забавне и рекреативне активности према њиховим способностима и интересовањима.

Акценат је на очувању постојећих функција и стечених способности, као и на подстицању развоја свих области личности. Самим тим се одлаже њихово интелектуално пропадање (регресија), које је са годинама неминовно. Уколико би ови корисници због својих година били отпуштени поништио би се дугогодишњи рад и успех који је са њима постигнут.

Губитак мотивације, самопоштовања и самосталности допринео би да социјализација као једна од најбитнијих ствари када су ове особе у питању била би урушена.

Рад на рачунару

Примена компјутерске технологије утиче се на развој координације покрета, визуелно-моторне координације, визуелног опажања и аудитивне перцепције.

Искуство стечено овим путем оставља трагове у развијању менталних функција, fine моторике, оријентације у простору и времену, вољне и усмерене активности код корисника. Рад на компјутеру је у корелацији са осталим областима комуницирања, а примењује се у развоју говора и стицању и утврђивању знања.

8. РАДНО ВРЕМЕ

Радно време у Установи за дневни боравак деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју „Сунце” Смедерево је од **06.30– 16.00** часова сваког радног дана (радна недеља траје пет радних дана у складу са законом).

9. РАСПОРЕД РАДА И ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ

Принципи распореда рада и ритам дана уважаваће могућност корисника да савладају садржаје и задатке предвиђене планом и програмом. Ове активности се обављају у склопу ритма дана који је направио дефектолог.

РАСПОРЕД ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ

ВРЕМЕ	АКТИВНОСТ
06.30 - 08.00	Долазак и пријем корисника(примена свих епидеми.мера)
08.00 - 08.30	Лична хигијена и припрема за доручак
08.30 - 09.00	Доручак и јутарње активности (самопомоћ)
09.00 - 09.15	Јутарњи састанак са идентификацијом дана
09.15 - 10.15	Физичке активности-шетња са социјализацијом
10.15 - 11.30	Едукативни рад са корисницима
11.30 - 12.00	Ручак
12.00 - 13.00	Радионице
13.00 - 15.00	Поподневне активности (музичко, филм,физичко..)
15.15 - 16.00	Отпуст корисника

Улога и значај дневног боравака за особе са сметњама у развоју

Дневни боравак одраслим особама са сметњама у развоју пружа повољну средину за онај ниво друштвеног живота за који су дорасли, омогућава емоционалну стабилност и штити од прејаких фрустрација (које их понижавају, које не разумеју и које не могу да превазиђу). Ту су са особама сличних потреба, осећања и сличних способности и процена реалитета.

Својим корисницима (старијим од 30) наш боравак омогућава дневно збрињавање, исхрану,превоз, здравствену заштиту, васпитно-образовни рад, радну окупацију и културно-забавне и рекреативне активности према њиховим способностима и склоностима.

Акценат је на очувању постојећих функција и стечених способности, као и на подстицању развоја свих области личности. Самим тим се одлаже њихово интелектуално пропадање (регресија), које је са годинама неминовно. Пошто се радно не оспособљавају, потребно их је радно окупирати, како би што мање били препуштени сами себи и деструктивности.

У групи је 7 корисника узраста од 15-26 година и 13 корисника старијих од 26 година у складу са Правилником о стандардима рада и начину остваривања права на услуге дневног боравака. Као пропратне сметње јављају се: хемипарезе, епи напади, ослабљен слух, страбизам и поремећај рефракције, хипертензија, говорне-језичке сметње, промене у понашању (психозе, анксиозност, агресија и аутоагресија) и већина је под терапијом. У колико би ови корисници због својих година били отпуштени, били би препуштени сами себи, уз губитак мотивације, самопоштовања и самосталности, односно поништио би се дугогодишњи рад и успех који је са њима постигнут, а социјализација била сведена на минимум.

Укључивањем у Дневни боравак омогућено је решавање проблема и рада са корисницима који имају више од 26 година, уз пружање подршке њиховим породицама. План и програм се

неће у многоме разликовати од постојећег (у складу са епидемиолошком ситуацијом) наставиће се рад у оквиру радионица као што су: пекарска, ткачка, грнчарска, воскарска и радионица папирне галантерије.

10. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

- Планира се сарадња са другим институцијама и невладиним организацијама;
- Планира се сарадња са Локалном самоуправом;
- Сарадња са институцијама на локалном нивоу од општег интереса;
- Сарадња са удружењима особа са инвалидитетом;
- Учешће на јавним манифестацијама и такмичењима;
- Планира се конкурсисање на конкурсима за пројекте на којима испуњавамо услове из документације;
- Планира се редовно одржавање индивидуалних и групних састанака са родитељима/законским заступницима;
- Планира се уредно и редовно вођење и прегледање документације;
- Редовно извештавање упутних органа ;
- Планира се организовање рекреативне наставе у природи за кориснике и родитеље, законске заступнике / старатеље ;
- Планира се набавка потребног дидактичког и едукативног материјала који ће допринети побољшању квалитета пружених услуга.

Установе “Сунце”Смедерево

Биљана Милошевић, в.д. директор-а